

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Grammatica

[Straßburg], [um 1495/97]

Lego bene [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-289396](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289396)

genere. in numero. et aliquando in persona. et in casu. Quanta est ipsa. Imperfecta. quia imperfectum sensum denotat in animo auditoris. Et licet totalis constructio sit perfecta. tamen ista perfectio non prouenit ex constructione relativi et sui antecedentis. sed ex constructione suppositi cum apposito.

Legobene Est constructio. Que vocatur ipsa. Constructio verbi cum adverbio. Que est ipsa Intransitiua personarum. Unde hoc scitur. Regula. Quo modo. quia aduerbium intransitiue constructur cum verbo Dicitur notanter cum verbo. quia aduerbium constructum cum obliquo. facit constructionem transitiuam. ut iste scribit similiter mihi. Sed cum verbo constructur intransitiue In excipitur aduerbium vocandi quod cum uocatiuo constructum facit constructionem transitiuam actuum. Versus. Pars in de cum de personarum intras facit ex se. Dinc o sit demptu qm trans exercitat actum. Qualis est ipsa. Longua. Scdm quam regulam. Sicut nomina actiua fixis adijciuntur. ita aduerbia uerbis. Ex quo patet q ista constructio Legobene propter conuenientiam quam habet. constructione adiecti uali dicitur intransitiua personarum. Quanta est ipsa. Imperfecta. Quare. Quia imperfectum sensum denotat in animo auditoris.

De interiectione nota regulam.

Interiectio quia pars uicina adu(er)bio. ideo eadem est ratio ipsius et adu(er)biij quo ad constructionem.

De locali ordinatione constructibilium.

Constructio debet incipi a uocatiuo si sit in oratione Post uocatiuum debet poni nominatiuus. Post nominatiuum debet poni uerbum personale. Post uerbum debet poni aduerbium. Item post uerbum debet poni datiuus uel accusatiuus Benitiuus debet sequi dictionem a qua regitur. Prepositio debet preponi suo casuali. Et autem hoc manifestum fiat. sumo exemplum. Fratres. Paulus seruus ihesu xpi agit semp deo gratias p nobis in gratia dei que data est nobis in xpo ihesu. Iste ordo est bonus. quia omnia que debent preponi sunt pposita. et omnia que debent postponi sunt postposita.

De predictorum autem constructibilium ordinatione Alexander subscriptos posuit versus.

B iij

De ordinatione vocatiui
 Construe sic casum si sit prepone vocantem.
 De ordinatione nominatiui
 Hoc rectum ponis.
 De ordinatione verbi personalis.
 Hinc personale locabis.
 Verbum. quod primo status. si cetera desint.
 De ordinatione genitiui.
 Subde secundum casum rectori.
 De ordinatione datiu et accusatiui.
 Tertius hinc casus et quartus sepe sequuntur.
 De ordinatione aduerbii
 Aut verbo subdes aduerbia.
 De prepositione cum suo casuali.
 Debetur prepositiua. Quarto pungi vltimo que regit spā

De impedimentis

Nota q̄ prescriptus ordo quādoq̄ impeditur per constructionem infinitiu. vt volo legere. iste est a bilis legere. Et hoc impedimentum habetur in doctrina alexandri. ibi. Infinitiuum persone sine quibusdam. Des adiectiuis. Per constructionez participij. vt legens grā maticaz pficit. Et hoc habetur ibi. Que iunges verbo et participanti. Per ablatiuos absolute positos. vt magistro legē te pueri. pficiūt. Et hoc impedimentū habetur ibi. Aut ablatiu precunt rectore soluti. Aut postp. rē. Per nominatiuum a parte post constructum cum verbo substantiuo vocatiuo vel similem vim habente. vt sum homo. vocor iacobus. ordi nor presbiter. Et hoc habetur ibi. Appellans verbum substantiuū vel horum. Vim retinens post se rectum quādoq̄ loca s bunt. Per constructionem quorundā relatiuorum et interrogatoꝝ et suoꝝ aduerbioꝝ. vt dicendo. Petrus currit quez video. Talis erat sortes qualem cerno platonē. Sortes scribit taliter qualiter plato. Querendo quem vidisti. Qualem hominem vidisti. Qualiter viuus. vt hoc habetur ibi. Quis qualis quantus cuius cuius quotus et quot. Nulla relatiue penitus precedere debent. Obliqui. rē. Hanc sua iungendi retinent aduerbia formam. Per quedam aduerbia et con